

Motion till riksdagen 2006/07:Fi255

av **Morgan Johansson (s)**

Obligatoriska fördelningspolitiska analyser

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om obligatoriska fördelningspolitiska analyser i samband med ekonomisk-politiska förslag.

Motivering

Det är inte mycket vi vet om hur den ekonomiska utvecklingen kommer att bli under mandatperioden. Grundförutsättningarna för den nya regeringen är ju mycket goda – stora överskott i statsfinanserna och en mycket god utveckling på arbetsmarknaden. Med det utgångsläget är det svårt att tänka sig att den nya regeringen ska upprepa det fiasko som den borgerliga regeringen 1991–1994 gjorde, när statsfinanserna raserades på rekordtid och arbetslösheten ökade dramatiskt. Åtminstone de första åren kommer man att kunna segla på den förra mandatperiodens goda resultat. Det är således osäkert hur det går med statsfinanser och arbetslöshet på kort sikt. Men hur det än går, så är i alla fall en sak säker, och det är att klyftorna mellan de rikaste och de fattigaste i landet kommer att öka dramatiskt under kommande år. Det syns tydligt redan i budgetpropositionen. Trots allt tal om motsatsen, så tillfaller merparten av de skattesänkningar som nu genomförs de hushåll som redan har det gott ställt. Uppemot 45 procent av skattesänkningarna tillfaller den femtedel av hushållen som har de högsta inkomsterna. Bara fastighetsskattbegränsningen slår extremt orättvist. En majoritet av villaägarna får höjd fastighetsskatt nästa år, men för dem som bor i de största villorna i attraktiva områden blir det rena julafton. På de dyraste adresserna i Falsterbo blir den genomsnittliga skattesänkningen nästa år över 40 000 kronor. I Professorstaden i Lund kammar man hem i genomsnitt nästan 20 000 kronor.

Fel! Okänt namn på

Denna extrema kapitalöverföring till de mest välbärgade i landet får sin negativa spegelbild i regeringens förslag till finansiering av skattesänkningarna. Trygghetssystemen dras ner, människor i arbetsmarknadspolitiska åtgärder körs ut i öppen arbetslöshet och in i socialbidragsberoende, förtidspensionerade får sin ålderspension sänkt. Dessutom innebär de borttagna räntebidragen för byggande att hyrorna i en vanlig tvåa kan stiga med uppemot 16 000 kronor per år. Det är alltså en utpräglad klasspolitik denna regering rivstartat med.

Fogat till budgetpropositionen finns, som brukligt är sedan 1994, en fördelningspolitisk analys. Den lämnar emellertid mycket övrigt att önska. Merparten av denna analys utgörs av en historisk beskrivning av utvecklingen 1991–2006. Den visar att de ekonomiska klyftorna växte kraftigt på 1990-talet, för att toppa år 2000. Därefter har klyftorna minskat något på senare år, men ligger fortfarande kvar på en nivå som är väsentligt högre än 1990.

När det gäller socialbidragsberoendet är bilden ljusare. Antalet människor i socialbidrag ökade kraftigt under 1990-talet fram till 1997. Under denna period nästan fördubblades socialbidragstagandet, räknat i helårsekvivalenter. Sedan dess och till dags dato har emellertid socialbidragstagandet minskat med över 40 procent.

Men en fördelningspolitisk analys ska naturligtvis inte bara blicka bakåt. Den ska ju också bedöma vilka effekter regeringens ekonomiska politik får framöver. Och när det gäller den delen, är det tunt i regeringens fördelningspolitiska bilaga. Man gör ett försök att bedöma Ginikoefficientens utveckling, och kommer då, föga förvånande, till slutsatsen att klyftorna kommer att öka 2007. På längre sikt, hävdas det, ska inkomstspridningen dock minska igen till följd av högre sysselsättning. Man påstår också, utan något som helst underlag, att socialbidragsberoendet kommer att falla kraftigt fram till 2009, till en bra bit under 1990 års nivå.

Min uppfattning är att detta inte duger som fördelningspolitisk analys. Det bör därför åligga regeringen att ta fram sådana analyser för förslag som läggs uppdelat på deciler. Det bör också vara obligatoriskt för framtida utredningar att göra sådana analyser när man lägger ekonomisk-politiska förslag.

Stockholm den 31 oktober 2006

Morgan Johansson (s)